N°. 69. 18[illegible]

BREDASCHE COURANT.

DONDERDAG 28 AUGUSTUS.

PUBLICATIE.

DE BURGEMEESTER DER STAD *BREDA*, brengt bij deze ter kennisse van het publiek, dat op den 29. en 30. Augustus aanstaande, aan de Kiezers zullen worden toegezonden de oproepings-brieven tot het Kiezen van *vijftien* [illegible] voor den Gemeente-Raad alhier; en dat wanneer onverhoopt eenig Kiezer geen brief van oproeping mogt hebben ontvangen, hij zich ter bekoming daarvan ter Stads Secretarij zal kunnen vervoegen.

BREDA, den 27. Augustus 1851.

DE ROY, vt.

Afgekondigd ter puije van het Raadhuis der Gemeente *Breda*, heden den 27 Augustus 1851.

In kennis van mij,
Stads-Secretaris,
L. D. G. TEYCHINÉ.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 25sten Augustus.

De arrondissementsraden in Frankrijk hebben hunne zittingen geëindigd; volgens sommigen heeft de helft, volgens anderen slechts een derde gedeelte dezer raden zich ter gunste van de herziening der Constitutie verklaard; doch wat daarvan ook zij, de uitwerking daardoor te weeg gebragt is bijna van geene beteekenis.

Heden is over geheel Frankrijk, met uitzondering van die van het Seine-departement, welke later bijeenkomt, de jaarlijksche zitting der algemeene departements-raden geopend. Men verwacht ook van deze zijde vele manifestatiën tegen de republikeinsche constitutie van 1848, doch de voorname vraag zal vooral zijn, of de wenschen zich alleen bepalen zullen tot de herkiezing van den President of [illegible] constitutie. De aanhangers van het Elysée verwachten van deze zijde veel heil voor hunne partij.

— Het dagblad *la Patrie* beveelt, als middel tot vermindering der politieke gevaren van 1852, een plan aan, hetwelk het gerucht reeds sedert eenigen tijd aan de regering toeschreef. De verkiezingen tot zamenstelling der wetgevende vergadering, die in Mei 1852 de tegenwoordige moet vervangen, zouden reeds in de maand December aanstaande en niet in alle departementen te gelijk, maar in reeksen van zes of acht departementen achtereenvolgens, plaats hebben, terwijl de kiezers door eene wettelijke strafbedreiging verpligt zouden worden om van hun regt gebruik te maken. Zoo zou, zegt de *Patrie*, de gelijktijdige aftreding der beide staatsmagten met eene dubbele verkiezing, worden vermeden; het saizoen zou aan de landlieden veroorloven te gaan stemmen zonder verlies van voor den arbeid noodigen tijd, en de strafbedreiging zou de gematigde kiezers weêrhouden van aan traagheid of vreesachtigheid toe te geven; en mogten de verkiezingen aan de socialisten onverhoopt de meerderheid geven, dan zou nog de tegenwoordige wetgevende vergadering, met den President, maatregelen kunnen nemen om het kwaad, hetwelk eene meerendeels uit socialisten bestaande wetgevende magt zou kunnen stichten, af te wenden of welligt zelfs hare bijeenkomst te beletten.

Het half-officiële *Bulletin de Paris* laat zich over dit voorstel goedkeurend uit, en zegt dat het door de voorstanders der wanorde en door de [illegible] wettigheid zal worden uitgekreten, maar dat juist de [illegible] doet uitkomen.

— Men spreekt in de staatkundige kringen nog steeds van de kandidatuur des Prinsen *van Joinville*. Luidens sommige correspondentiën zou de Prins eerstdaags, in den vorm van een brief, zijne gevoelens openbaren, zoowel wat betreft het mandaat van vertegenwoordiger, als zijn kandidaatschap naar het presidentschap der republiek.

— Op eene der laatste lijsten van beverderingen tot ridders van het legioen van eer, bevindt zich ook de naam eener vrouw, de weduwe *Brulon*, geboren in 1771 en die reeds sinds vele jaren in het hotel der Invaliden is opgenomen. Deze vrouw, wier echtgenoot in 1791 te Ajaccio is overleden, nam in 1792 dienst bij het 42ste regiment en maakte sedert dien tijd tot 1799 verscheidene veldtogten mede als fuselier, korporaal, fourier, serjant-majoor en 2de luitenant. Bij verschillende gelegenheden heeft zij zich op eene waarlijk heldhaftige wijs gedragen.

— De regering heeft aan de prefecten van de departementen der Oostelijke Pyreneën en der Opper-Garonne last gegeven om al de in die departementen zich ophoudende uitgeweken Spanjaarden van de Spaansche grenzen te verwijderen en meer binnenwaarts te doen verblijf houden. Men schijnt in Spanje voor eenen aanslag van de zijde dier uitgewekenen beducht te zijn.

— Uit officiële opgaven blijkt dat de invoer in Frankrijk afnemende blijft: de invoerregten hebben in de verloopen zeven maanden dezes jaars fr. 65,151,100 opgebragt, tegen fr. 69,381,309 in 1850, en fr. 72,436,544 in 1849. Bij den uitvoer daarentegen wijzen de officiële opgaven eenige toeneming aan.

— De heer *Eugène Godard* heeft Vrijdag ll. eene luchtreis gedaan met een ballon, waaraan een huis bevestigd was, in hetwelk zes personen gezeten waren. De balon is in goede orde te Choisy le-Roi nedergedaald.

— Bij een der juweliers dezer hoofdstad ziet men dezer dagen voor het venster de diadeem ten toon gesteld van H. zwarte Majesteit de keizerin *Soulouque*, welk kunststuk 500,000 francs heeft gekost.

— Dezer dagen hebben verscheiden Belgische geleerden op de heuvelen van St. Chaumont verschillende meterologische proeven genomen. Zij lieten onderanderen eene soort vliegers, van met zeilsteen bestreken punten voorzien, omhoog, en verwekten uit de wolken, ofschoon het weder zeer bedaard was, vonken van 10 à 12 voeten, welke veel gelijkenis hadden op bliksemstralen en de tallooze toeschouwers verbaasd deden staan. Daar de genomen proeven als volkomen geslaagd konden beschouwd worden, waren die heeren voornemens de volgende week te Montmartre nieuwe in het werk te stellen.

— Ter beurze waren genoteerd: 3 pCt. 57; 5 pCt. 95,40; Rom. Leening $75^{7}/_{8}$.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 25sten Augustus.

De Koning [illegible] aangekomen, en heeft den 21sten de reis naar Hechingen voortgezet. Te Baden is hij ook namens den President der Fransche republiek door den prefect van het departement van den Neder-Rhijn begroet geworden. In een door Frankfurter *Ober-Postamts-Zeitung* medegedeeld berigt aangaande de ontvangst des Konings te Baden, leest men de volgende bijzonderheid: « Naauwlijks had de Groothertog den Koning begroet, of uit de menigte die een algemeen gejuich aanhief, drongen een veertigtal mannen naar voren, met geel en roode kokardes, die den kreet deden hooren: *vive le Roi de Prusse! vive le Prince de Neufchatel, notre Seigneur légitime!* Het waren ingezetenen van Neufchatel in Zwitserland, herwaarts gekomen om den Koning openlijk een bewijs van de oude trouw en verknochtheid te geven. Zijne Majesteit, die hierop niet voorbereid was, scheen de manifestatie naauwlijks begrepen te hebben. Den volgenden morgen heeft hij ten huize van den Pruissischen gezant bij het eedgenootschap en bij het Wurtembergsche hof, den heer *von Sydow*, de ingezetenen van Neufchatel ten gehoore toegelaten."

Te Munchen is volgens de Ausburger *Allgemeine Zeitung* het officiële berigt ontvangen, dat de Koning van Pruissen, op de reis van Hohenzollern naar Ischl ook den Koning van Beijeren op het kasteel Hohenschwangau een bezoek zal brengen.

— Bij de verwoestingen en onheilen, door de laatste overstroomingen in het Rijndal veroorzaakt, hebben de Fransche militaire autoriteiten het benoodigd personeel ter beschikking der Badensche autoriteiten gesteld, en door de hulp van het regiment pontonniers is de gemeenschap tusschen de beide oevers hersteld [illegible] punten de vereischte hulp geboden. Thans heeft de Groothertog van Baden den Franschen Gezant opgedragen, in zijnen naam zijne erkentelijkheid aan eerstgenoemde autoriteiten te betuigen. Gevolgelijk is te Straasburg eene dagorder gelezen, om de militairen den dank des Groothertogs over te brengen.

ENGELAND.

LONDEN, den 23sten Augustus.

De Koningin wordt met Prins *Albert* den 28sten te Edenburg verwacht en zal den volgenden dag hare reis naar het noorden van Schotland voortzetten.

— Aan een Noord-Amerikaan, den heer *M'Cormick*, is door het bestuur der wereld-tentoonstelling de groote medaille voor het door hem uitgevonden en ten toon gestelde maaiwerktuig toegekend. Dit werktuig wordt door twee paarden in beweging gebragt, en door één man gestuurd, terwijl een ander het gevelde en op een bord neêrgestreken graan wegneemt; het is op verscheiden boerderijen omstreeks Londen dezer dagen beproefd, en heeft zoo

goed voldaan, dat deskundigen het als eene groote aanwinst voor den landbouw beschouwen; met eenige verbeteringen zou het, naar hun oordeel, algemeen in gebruik kunnen komen, en bij het oogsten eene gewigtige besparing van handenarbeid en van tijd kunnen opleveren. Het ministeriële avondblad de *Globe* zegt, dat deze uitvinding thans vooral van pas komt, nu zich in Engeland, door de vermindering van het aantal werkzoekende Ieren, gebrek aan handen in den oogsttijd en dien ten gevolge rijzing van het arbeidsloon begint te vertoonen.

De tijdingen uit Ierland houden in, dat in het zuiden van het eiland grootelijks geklaagd wordt over gebrek aan veldarbeiders, zoodat thans het gemiddelde weekloon voor grasmaaijers zeven shill. (*f* 4.20 Nederlandsch) met den kost bedroeg, terwijl bij den graanoogst tot negen shill. gevraagd werd. Daarentegen kwamen in de westelijke streken gedurig vele personen uit Schotland en Engeland zich nederzetten.

— Van de ruim tweemaalhonderdduizend menschen, welke gedurende de vier eerste dagen dezer week de groote tentoonstelling bezochten, rekent men dat bijna negentien twintigsten buitenlanders of bewoners van andere gedeelten van Engeland en Schotland waren. Gisteren was de groote hitte in het gebouw niet bevorderlijk aan eene zeer naauwkeurige beschouwing der voorwerpen, en bragten vele bezoekers den meesten tijd door in de localen waar ijs en andere ververschingen verkocht worden.

— Betrekkelijk de ontwikkeling der dagbladpers in Engeland, wordt het volgende medegedeeld omtrent den *Times*. 38000 Exemp. worden thans dagelijks van dit blad verkocht, en bij de opening der tentoonstelling klom dit getal tot 52,000 De pers waarmede dit dagblad wordt gedrukt, levert tusschen 8000 à 10,000 ex. in het uur.

— Door de ontploffing in eene kolenmijn nabij Newcastle zijn laatstleden Dingsdag tusschen dertig en veertig personen, meestal in nog zeer jeugdigen leeftijd, omgekomen.

— In eene vergadering, te Dublin gehouden en die zeer talrijk was, is de oprigting eener maatschappij tot daarstelling eener geregelde stoombootdienst tusschen Ierland en Amerika besloten. Het kapitaal dezer maatschappij moet 500,000 ponden sterling bedragen.

BELGIE.

BRUSSEL, den 26sten Augustus.

De belgische vertegenwoordigers zetten de beraadslagingen voort over het wetsontwerp tot onderneming of bevordering van openbare werken. Zij hebben met groote meerderheid van stemmen hare goedkeuring gehecht aan de bepalingen, waarbij de Staat voor eenen spoorweg van Thourout over Dixmuiden naar Furnes, een van Fexhe naar Tongeren, een van Oudenaarden naar Deynze en een van Ciney naar Dinant, een minimum van rente waarborgt. Al deze werken waren in de oorspronkelijke voordragt niet bevat, maar zijn daarin door de regering op voordragt der centrale sectie opgenomen. Een voorstel van een der leden om rentewaarborg toe te zeggen voor een spoorweg van Hal over Enghien naar Ath, ter voltooijing der regtstreeksche spoorweglinie naar Rijssel en Calais, is verworpen op de aanmerking des ministers, dat die spoorweg het vervoer over den rijksspoorweg zou verminderen en de provincie Henegouwen bij deze onderneming van openbare werken reeds ruim bedeeld was. Mede werd verworpen een voorstel van den heer *Coomans* om rentewaarborg toe te zeggen voor een spoorweg van Turnhout naar Antwerpen.

De minister verklaarde zich tegen het voorstel op denzelfden grond, dien hij in de centrale sectie tegen een gelijk voorstel betrekkelijk den spoorweg van Luik naar Maastricht langs den regter Maas-oever, waarvoor reeds concessie verleend is, had aangevoerd, namelijk dat het tot stand komen van deze beide spoorwegen van den uitslag van onderhandelingen met Nederland afhankelijk was. «De Belgische regering — zeide de minister — betwist in het minste het groote nut niet van eenen spoorweg van Antwerpen naar Turnhout tot verbinding der beide naburige landen. Integendeel, zij zal, even als de Nederlandsche, eenen ingenieur van hare zijde met het doen der daarvoor noodige opnemingen op het terrein belasten. Het is ontwijfelbaar dat een spoorweg de provincie Antwerpen met Nederland zal verbinden. Maar de vraag is, welke rigting de spoorweg volgen zal: op Breda, of op Willemstad, of wel op Tilburg over Turnhout; en dit kan niet door de Belgische regering alleen worden bepaald De voorsteller zou dien spoorweg bij wijze van concessie onder rentewaarborg van 's Rijks wege, door particulieren willen doen daarstellen; maar het is de vraag, of een spoorweg als die waarvan sprake is, niet moet worden aangelegd door den Staat? er zijn zeer krachtige gronden voor de bevestigende beantwoording dezer vraag."

De heer *Coomans* drong zijn voorstel nader aan; men kon, zeide hij, [illegible] die naar 's Hertogenbosch, naar den spoorweg in Gelderland en naar de Duitsche spoorwegen aan den Neder-Rhijn verlengd moest worden, voor Belgie de voordeeligste was; men moest die lijn dan dadelijk daarstellen en Nederland voorkomen, hetwelk niet in gebreken zou blijven zijne linie aan de Belgische, wanneer deze eens gereed was aan te sluiten. Hij vond echter geen ondersteuning en trok zijn voorstel in, toen het in stemming zou worden gebragt.

Een groot gedeelte der zitting van Vrijdag en de geheele zitting van Zaturdag heeft de kamer besteed aan de beraadslaging over de bepaling strekkende om van Ath naar Lokeren en van Brussel over Aalst naar Gent, naar een nieuw stelsel van concessie, door particulieren een spoorweg te doen aanleggen. Eene particuliere maatschappij zou namelijk die spoorwegen geheel voor eigen rekening en zonder rentewaarborging van de zijde des Staats aanleggen; doch de wegen, eens gereed zijnde, zouden door den Staat in beheer en gebruik genomen worden; die van de opbrengst van het vervoer van personen of goederen, verzonden van of naar stations op de nieuwe linie (al geschiedt dat vervoer ook voor een gedeelte over den reeds bestaanden rijks-spoorweg) een vierde deel voor zich behouden en het overige aan de maatschappij uitkeeren zou. Eenige leden keurden deze schikking af, als al te voordeeling voor de particuliere maatschappij. Hierop werd geantwoord, dat daaruit geen verlies voor de schatkist maar hoogstens alleen winstderving kon voortvloeijen, en dat in allen geval het land even nieuwe, belangrijke spoorweglijnen zou bekomen, zonder daaraan iets te koste te leggen; moet daarbij eene particuliere maatschappij goede zaken maken, des te beter! het zou een heilzaam voorbeeld zijn, en de aanwending van meerdere Belgische en buitenlandsche kapitalen in algemeene nuttige ondernemingen uitlokken.

— In de zitting van gisteren heeft de kamer van vertegenwoordigers de voorgestelde concessie van Dendre-et-Waes goedgekeurd, bestaande in de daarstelling van een spoorweg van Ath naar Lokeren en van een regtstreeksche spoorweglijn van Brussel naar Gent over Aalst; voorts de concessie, zonder waarborg, van den spoorweg van Manage naar Erquilines. — Hiermede is het hoofdstuk der concessiën van het wetsontwerp, met of zonder waarborg, afgeloopen. De kamer moet zich nu bezighouden met de voorgenomen werken op kosten van den Staat uit te voeren; daaronder behoort het ontwerp tot afleiding en verbetering van de [illegible] *Cools*, heeft voorgesteld het daartoe te verleenen crediet tot op drie millioenen fr. te verminderen, waardoor alleen de arbeid zou worden verrigt welke de stad Luik van overstroomingen moet bevrijden en de vaart verbeterd worden. De discussie daarover zal gewis zeer levendig zijn.

— Bij den Senaat zijn heden de discussiën over de successiewet aangevangen.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 27sten Augustus.

De *Staats-Courant* behelsde gisteren het volgend heugelijk berigt:

«'s GRAVENHAGE, den 25sten Augustus 1851.

Het lossen van het geschut, heden middag ten twaalf ure, heeft den ingezetenen der residentie verkondigd, dat Hare Majesteit de Koningin bevallen is van eenen Prins.

Omtrent deze heugelijke gebeurtenis is opgemaakt het navolgend bulletin:

«Heden morgen kwartier over vier ure beviel Hare Majesteit de Koningin van een Prins.

«De bevalling had ontijdig, doch voorspoedig plaats. Seder gisteren namiddag hadden zich eenige teekenen der op handen zijnde verlossing voorgedaan, welke echter na middernacht meerdere wezenlijkheid verkregen.

«Tot op dit oogenblik, negen ure, heeft Hare Majesteit nog weinig gerust, waardoor de Koningin zwak en zeer vermoeid is."

25 Augustus 1851, 's morgens 9 ure.

Dr. Vinkhuijsen.

J. G. Vorstman.

Gisteren morgen is uitgegeven het navolgende bulletin:

«Hare Majesteit was gisteren avond koortsig en onrustig; tegen den morgen is de Koningin een weinig ingeslapen en bevindt zich [illegible] meer versterkt

«De jonggeboren Prins is welvarend."

— In de Eerste Kamer der Staten-Generaal zijn II. Zaturdag de beraadslagingen geopend over het ontwerp tot goedkeuring van het tractaat van handel en scheepvaart met Sardinie.

De heer *van Rijckevorsel* heeft dit ontwerp bestreden, en deze gelegenheid te baat genomen, om zich over de werkeloosheid en nalatigheid van het departement van Buitenlandsche Zaken te beklagen.

De minister van Buitenlandsche Zaken heeft den genoemden spreker beantwoord en het ontwerp verdedigd, 't welk daarop met 27 tegen 5 stemmen is aangenomen. *Tegen* hebben gestemd de heeren *d'Ablaing*, *van H. van Wassenaar*, *Borski*, *Insinger* en *van Rijckevorsel*.

— In de zitting van de Eerste Kamer der Staten-Generaal van Maandag is verslag uitgebragt omtrent het wets-ontwerp tot regeling van de onteigening ten algemeenen nutte, en omtrent de wets-ontwerpen tot regeling van de bevordering, het ontslag en het op pensioen stellen van de officieren der land- en zeemagt en van de pensioenen bij de land- en zeemagt. De beraadslagingen over het wets-ontwerp tot bekrachtiging van provinciale belastingen in Friesland, waaromtrent vroeger verslag is uitgebragt, en vervolgens over de evengenoemde wets-ontwerpen, zullen plaats hebben op morgen den 26sten, aan te vangen des voormiddags ten elf ure.

— In de zitting van de Eerste Kamer der Staten-Generaal van gisteren is ingekomen eene Koninklijke boodschap tot kennisgeving van de bevalling van H. M. de Koningin. [illegible] boodschap vast te stellen, en dat de leden zich, na afloop der vergadering, in hunne afdeeling zouden begeven tot het benoemen eener commissie voor het opmaken van het adres. Tot beiden wordt besloten.

Het wets-ontwerp tot bekrachtiging van belastingen in Friesland is met algemeene stemmen aangenomen.

Het wets-ontwerp regelende de onteigening ten algemeenen nutte is met 19 tegen 17 stemmen aangenomen.

Tegen hebben gestemd, de heeren: *van Eysinga*, *van Sminderen*, *Cremers*, *Insinger*, *de Villers de Pité*, *de Jonge van Ellemeet*, *Regout*, *van Heeckeren van Wassenaar*, *van Andringa de Kempenaer*, *Borski*, *de Brauw*, *Philipse*, *Martens van Sevenhoven*, *van Rijckevorsel*, *Beerenbroek*, *d'Ablaing van Giessenburg* en *van Foreest*.

De beraadslagingen over de wets-ontwerpen betrekkelijk de land- en zeemagt zullen heden achtend ten elf ure aanvangen.

— De in het laatst der maand Julij voorgedragene wet, betreffende de regten op den in- en uitvoer van granen, houdt in, om de bij de wet van Mei 1847 bepaalde en thans nog bestaande regten onveranderd te laten.

In de memorie van toelichting, welke de voordragt vergezelt, verklaart Z. Exc. de Minister van Finantien, dat de Regering in geene breedvoerige ontwikkeling behoeft te treden der gronden, welk haar hebben weerhouden, om tot de schaalregten terug te komen. Zij heeft echter gemeend te moeten gewagen van de omstandigheden, onder welke de jongste verordeningen, op dat stuk zijn gemaakt.

De wet van December 1835, waarin sommigen een plechtanker zagen voor den landbouw, en anderen een steen des aanstoots voor den handel, en welke steeds eene bron van twist en oneenigheid was geweest tusschen beide de partijen, was in 1845, toen men, bij het mislukken van den aardappelen oogst, zoo hier als elders er op bedacht was, om alle hinderpalen voor den vrijen invoer van leeftogt weg te ruimen, buiten werking gesteld. In 1847 was derhalve het vreemde graan, gedurende twee jaren tegen matig en vast regt op onze markten toegelaten, en deed de Regering het voorstel, de schaalregten voor goed vaarwel te zeggen, waarmede de Kamers zich vereenigden, nadat de Regering, welligt om aan eene overdrevene bezorgdheid van vele in den lande te gemoet te komen, de bepaling daarbij had gevoegd, dat de bepaalde regten in de zitting van 1850 op 1851 aan eene herziening zouden onderworpen worden.

De Regering houdt zich overtuigd, dat er geene redenen bestaan, op den in 1847 voorwaarts gedanen stap terug te komen, en heeft verschillende staten geleverd, tot betoog der juistheid van dit gevoelen. Deze staten betreffen de bijzonderheden van den graanhandel, de opbrengsten van den landbouw en de graanprijzen, en daarbij zijn de jaren 1836 en 1847, wegens den exceptionelen toestand van den handel en het wisselvallige van de graanwetgeving, buiten rekening gelaten.

— Naar men verneemt zou er beslist zijn, dat, daar de gemeente-wet geene hulp- of onder-burgemeesters kent of duldt, men thans tot het denkbeeld is gekomen, om, ofschoon de groote meerderheid der Tweede Kamer zich bij de behandeling in de sectien van de wet op de vereenigingen en de vergaderingen, tegen het behouden der directeuren van policie verklaard heeft, die ambtenaren toch in wezen te laten. Het voornemen zoude zijn, drie of meer rijks-directeuren te benoemen, die bezoldigd zouden worden uit de schatkist. Deze ambtenaren, meer bijzonder belast met het toezigt over vreemdelingen, zouden de onderscheidene provincien onder hun policiebeheer verkrijgen, en als het ware in de plaats treden van de commissarissen des Konings, de procureurs-generaal bij de geregtshoven en de officieren van justitie, die thans, ieder voor zoo veel hem betreft, het toezigt over den geregelden gang van zaken hebben. Aan deze rijks-directeuren zou tevens worden opgedragen, de burgemeesters omtrent de gemeentelijke policie te dienen van advies, waarvoor de gemeente-besturen verpligt zullen worden, klerken, ten dienste van de directeuren te bezoldigen, alsmede localen, ameublement en schrijfbehoeften te verschaffen.

— Bij Zijner Majesteits besluit van den 20sten Augustus 1851, n°. 58, is benoemd tot procureur bij de arrondissements-regtbank te Eindhoven *C. P. F. Versler*, kandidaat-notaris aldaar.

— Bij besluit van 23 Augustus jl., n°. 82, heeft Zijne Majesteit goedgevonden: 1°. eervol ontslag te verleenen: aan *L. H. Rijsterborgh*, op zijn verzoek, als lid van het heemraadschap van Mark en Dintel; 2°. te benoemen: tot dijkgraaf van den polder 's Lands van Megen *J. F. Sengers;* tot heemraad van den polder 's Lands van Megen *M. van de Camp;* tot secretaris en penningmeester in den Prins-Carelspolder van Woensdrecht *P. Melsen*.

— Bij besluit van 23 Augustus jl., n°. 81, heeft Zijne Majesteit goedgevonden tot buitengewoon hoogleeraar bij de faculteit van geneeskunde aan de hoogeschool te Groningen te benoemen den heer dr. *I. van Deen*, practiserend geneesheer te Zwolle.

— Bij Koninklijk besluit van den 19den Augustus 1851, n°. 72, zijn:

1°. tot ridder van de Militaire Willems-orde vierde klasse, benoemd de luitenant ter zee der 1ste klasse *P. A. M. Hinlopen*, kommandant van Z. M. stoomschip *Hekla*, en de luitenant ter zee der 2de klasse *P. M. Collard*, 1ste officier op dien bodem; en

2°. aangeduid, om eervol te doen vermelden, bij afzonderlijke dagorders, zoo in Oost-Indie als bij de Marine hier te lande: de luitenants ter zee der 2de klasse *J. H. G. Jordens*, *H. P. Klerck* en *P. Koning;* de officier van gezondheid der 2de klasse *L. Ascherberg;* de adelborst der 1ste klasse *G. F. Servatius;* de scheepsklerk *G. J. G. Verdooren;* de sergeant der mariniers [illegible]; de 1ste bootsmansmaat *H. B. de Boer;* de kwartiermeester *P. Dik;* de hofmeester *J. de Kok;* de zeilmaker *J. Carpentier;* de 2de timmerman *A. van der Bart;* de matrozen der 1ste klasse: *H. Overwijk; M. Vermeer; P. A. Schuhman;* de matrozen der 2de klasse: *J. Croese, P. Hofman; J. van de Velde;* de marinier der 1ste klasse *J. de Haan;* de marinier der 2de klasse *J. H. Mackay;* en de mariniers der 3de klasse: *H. Heijmans* en *H. Herfkens;* en zulks tot eervolle beloouningen ter zake van de krijgsverrigtingen tegen de zeeroovers, in de baai op den Zuidwestboek van het eiland Kangean, met het stoomschip *Hekla*.

— Men verneemt, dat verscheiden leden van de Eerste Kamer der Staten-Generaal, door tusschenkomst van den Voorzitter, hun verlangen hebben te kennen gegeven, om, voor de ophanden zijnde sluiting der Zitting, hunne opwachting bij den Koning te maken, en dat, dien ten gevolge, Hoogstdezelve den heer Voorzitter in eene particuliere audientie laatstl. Woensdag heeft ontvangen.

— In het *Bosch Provinciaal Dagblad* leest men:

« In den vroegen ochtend van Zaturdag den 23sten dezer, overleed op zijn buitenplaats te Loonopzand, de hoogwelgeboren heer jh^r. m^r. *F. X. Verheyen*, ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw, griffier der staten van Noordbrabant.

« Eene langdurige kwijnende ziekte, maakte een einde aan zijn zoo dierbaar leven. Diep betreurd door familie, betrekkingen en stadgenooten, ontsliep hij in eenen ruim zeventig jarigen ouderdom.

« Eene gewigtige en moeitevolle loopbaan, viel den waardigen overledene bij zijn leven ten deel, hij vervulde echter zijne belangrijke roeping met die naauwgezetheid, en dien ijver, dat hij de eer genoot met de grootste onderscheidingen begiftigd te worden.

« Vroegtijdig reeds tot de vervulling van aanzienlijke betrekkingen in den lande geroepen muntte hij zoowel in parlementaire als administratieve vakken uit, van welke wij de juiste bronnen missen om die omstandig op te geven.

« Verscheidene tientallen van jaren bekleedde de heer *Verheyen* den post van griffier der staten van Noordbrabant, en het is in dezen ambtsbetrekking dat hij zich bijzonderlijk als een bekwaam en schrander man, als een waren menschenvriend deed kennen. Zijne nagedachtenis blijve in gezegend aandenken!»

— Maandag middag is de plank van eene der aan het Oude Hoofd, te Rotterdam liggende stoombooten in het water gevallen, op het oogenblik dat zich daarop vier personen, een vader met zijne drie kinderen, bevond, waardoor deze allen in de rivier stortten. Door onmiddellijk van verschillende zijden toegebragte hulp, gelukte het spoedig den vader met twee der kinderen te redden, doch het derde, een meisje van ongeveer zeven jaren, werd niet weder gevonden.

— De gemeenteraad van Maastricht heeft met algemeene stemmen het heffen van het poortgeld afgeschaft.

— Volgens berigten uit Suriname tot den 22sten Julij jl. had zich aldaar sedert eenigen tijd de gele koorts vertoond. De ziekte bepaalde zich voor alsnog hoofdzakelijk tot de zeelieden en militairen en had zich nog niet verder uitgebreid. Volgens de aangiften voor den burgerlijken stand waren van 1 tot 30 Junij in het geheel 41 personen overleden, welk getal van 3 tot 22 Julij tot 64 geklommen was.

Vervolg en Slot van het verslag van Gedeputeerde Staten, dit jaar nopens den waterstaat dezer Provincie uitgebragt.

Het water van de Maas ontlast zich over de Dieze en ook over de overlaten te Bokhoven en Vlijmen, naar den Baardwijkschen Overlaat. Deze omstandigheid is een groote hinderpaal tegen de daarstelling van werken tot verbetering der uitwateringen, tot het openen van communicatiewegen, en tot het verder doortrekken van de Zuid-Willemsvaart, waardoor de ontwikkeling van welvaart en nijverheid zeer wordt teruggehouden, zoodat het zeer te wenschen is, dat de bovenvermelde door het Rijk aangevangene werken tot verbetering der hoofdrivieren, mogen leiden tot het verlaten van het stelsel der, zoozeer ten nadeele van Noord-Brabant uitkomende zijdelingsche afleidingen der rivieren.

Wat de binnenrivieren, de gekanaliseerde rivieren en waterleidingen van Noord-Brabant aangaat, deze worden, ten gevolge der zich meer en meer uitbreidende ontginningen, over het algemeen meer dan vroeger met water bezwaard, zoodat bij sterke regens de akkers spoediger overstroomen en vooral de benedenlanden meer schade ondervinden. Eene andere oorzaak, waardoor de binnenwateren meer dan vroeger met water bezwaard worden, is gelegen in de sedert eenige jaren zich sterk ontwikkelende toepassing van het stelsel van irrigatie in Belgie, waartoe het water door het Kempensch kanaal kunstmatig uit de Maas wordt aangevoerd en verder strekt om de landen te bewateren, welk water zich op onze grenzen ontlast en door de rivieren moet afgeleid worden.

Vele regtmatige klagten zijn daarover reeds gerezen. Daar de beken rivieren en bruggen niet voldoende zijn, en ook niet aangelegd, zijn om dit meerdere water af te voeren, zoo worden de landen met dat meerdere water belast, en wel midden in den zomer, tijdens dat dit water het meeste nadeel kan toebrengen. Ook is groot bezwaar gelegen in het Kempensch kanaal zelf, dat, tot een hoog peil opgezet, door waterkeeringen moet op peil gehouden worden. De vrees voor doorbraak dezer waterkeeringen is niet ongegrond: werkelijk heeft eene doorbraak in Augustus 1830 plaats gehad, waardoor plotseling het gebied van de Dommel met overmatig water werd bezwaard, de sluizen moesten getrokken worden en veel schade is veroorzaakt. De irrigatien worden jaarlijks verder over honderden bunders uitgebreid, zoodat de kwaal steeds erger wordt. Eene commissie der Provinciale Staten beraamt middelen tot beteren afvoer van het water, vooral op de Dommel; doch welke middelen hiertoe ook te werk gesteld worden, daardoor zal de overvloed van water op de benedenvelden niet aanmerkelijk verminderd kunnen worden, en deze daardoor geheel worden bedorven. Die benedenlanden, welke hunne uitwatering door de Dieze op de Maas hebben, zijn door de gestadige aanslibbingen der zeemonden meer en meer op een verderen afstand van de uitloozing in zee gekomen; daardoor is de gewone stand van het water hooger geworden, te hoog om behoorlijk te kunnen uitloozen, terwijl vermeerderde toevoer van bovenwater hun toestand geheel reddeloos zou maken.

Het ontwerp van uitwatering der landen tusschen Grave en 's Hertogenbosch heeft nog niet tot uitvoering kunnen komen. Ten gevolge van daartegen ingebragte bezwaren, is het denkbeeld opgevat, om het ontworpen afwaterings-kanaal niet op het Oude Maasje, maar op de rivier de Amer bij Geertruidenberg te rigten. De hoofd-ingenieur heeft nog eene andere rigting voorgesteld, namelijk het water beneden Waspik op de Donge te werpen, deze rivier te verdiepen en te verbreeden en door te trekken tot tegenover den uitloop der Nieuwe Merwede, eene hoofdgeul van het Hollandsch Diep. Dit ontwerp had tevens ten doel de stad 's Hertogenbosch vrij van water te maken en de Donge van het slechte water te bevrijden. Deze onderscheiden plannen zijn het onderwerp van een nader onderzoek.

De provincie Noordbrabant is te zamen gesteld uit een zeer groot aantal

grootere en kleinere polders, die zich successivelijk hebben gevormd, naar mate de opslibbingen hebben toegenomen. Vele dier polders, vooral in het arrondissement Breda, zijn alzoo geheel binnenlandsch geworden, terwijl hunne dijken als slaperdijken of als hooge binnenwegen zijn gebleven. De polders langs de Maas, van Cuijk langs Grave tot aan de Dieze te 's Hertogenbosch, alsmede de buitenpolders tusschen de Dieze en het land van Heusden verstrekken tot overlaat aan de Maas. De polders tusschen Grave en 's Hertogenbosch zijn achtervolgens tot stand gekomen, door waterkeeringen vaneen gescheiden, en elke afdeeling heeft hare bijzondere uitloozing zijdelings op de Maas. Elk dier polders vormt dus eene afzonderlijke huishouding van waterkeering en waterlossing, waarvan het verband geheel verbroken wordt, wanneer dezelve tot algemeene afloozing van de Maas moeten verstrekken. Aan de eene zijde vordert het bijzonder belang van elken polder, ten aanzien der water-ontlasting, hunne huishoudingen afgescheiden te houden, en daartoe hunne binnenwaterkeeringen zooveel te verhoogen, als noodig is om het binnenwater der boven gelegen polders te keeren. Aan de andere zijde vordert de behoorlijke afloop van de Maas, wanneer deze rivier zich over de binnen velden ontlast, dat de waterkeeringen den afloop niet verhinderen. Wel zijn peilen door het provinciaal bestuur vastgesteld, waarboven die waterkeeringen niet mogen verhoogd worden. Doch telkens als de rivierstand te hoog blijft om het water te kunnen loozen, trachten de bovengelegen polders de waterkeeringen te vernietigen, en de benedenwaarts gelegene polders ze boven het vastgestelde peil te verhoogen. In dezen toestand moet dikwerf militaire magt worden aangewend tot instandhouding der orde van zaken; zoo nog in Mei dezes jaars.

Blijkens eene den 19den Mei jl. gedane opneming bedraagt de oppervlakte lands, in de polders langs het zuiderboord der Maas, van Grave tot 's Hertogenbosch met de omstreken van laatstgenoemde stad, die moeten geacht worden bij het laatste hooge binnenwater in Mei, geheel of gedeeltelijk onder water gestaan te hebben, en alzoo nog in onvruchtbaren staat te verkeeren, te zamen 14,251½ bunders, dat is drie vierden van de gansche oppervlakte dier polders.

Er is concessie verleend tot weder-indijking van den Carolina-polder, gemeente Dinteloord. Concessie is aangevraagd tot afdamming der slikken en schorren van het Slaak, waardoor het Zeeuwsche eiland Philipsland aan den vasten wal van Noordbrabant zou worden aangesloten; men hoopt dat dit belangrijk werk zal tot stand komen.

De scheepvaart op de Zuid-Willemsvaart is steeds toenemende, en heeft in 1850 aan sluisgelden opgebragt *f* 28,033.77; doch de vermeerderde stoomvaart beschadigt de boorden van het kanaal en noodzaakt de gewone schepen, ter vermijding van ongelukken door de niet altoos met de vereischte voorzigtigheid voorbijvarende stoombooten, minder last in te nemen.

De Commissie tot regeling van het derde Nederlandsch Letterkundig Congres brengt het volgende berigt ter kennisse:

«De commissie heeft de eer het publiek te herinneren, dat het congres zal plaats hebben te Brussel, den 30 en 31 Augustus en 1 September aanstaande, in de groote gehoorzaal der Koninklijke Akademie (museum).

De commissie heeft tevens het genoegen den heeren letterkundigen, die zich als congres-leden zullen gelieven aan te geven, te melden, dat de volgende merkwaardigheden vrij en kosteloos mogen bezocht worden door hen, die van hun diploma voorzien zijn:

De tentoonstelling van schoone kunsten, gedurende de vier dagen van 30 Augustus tot 2 September (doch enkel voor de uitlanders). — De kamer der volksvertegenwoordigers en des senaats met ingang tot de voorbehoudene tribunen. — De nieuwe caserne. — De staatsgevangenissen van Brussel en Vilvoorden. — Het museum van oudheden en wapentuig. — De koninklijke en de burgondische bibliotheken. — Het stadhuis. — De hortus botanicus. — De kunstverzameling van Z. D. H. den hertog *van Arenberg.* — Die van den heer *Wiertz.* — Het geographisch gesticht van den heer *Ph. Vandermaelen.* — De boekerij van den heer ridder *De Jonghe*, enz. enz.

GRAANMARKT.

AMSTERDAM, 25 Augustus.

TARWE in een doen, met weinig handel; verkocht: 131 ℔ Kleefs. *f* 255.

ROGGE iets hooger, met veel handel op speculatie; verkocht: 123 ℔ Pruiss. *f* 172; 122 ℔ dito *f* 172; 123, 124 ℔ dito *f* 174, 176; 125, 126 ℔ dito *f* 180, 182; 115 ℔ Gedroogde *f* 146.

GERST in een doen: 117 ℔ Deensche *f* 151; 113 ℔ Wismar *f* 146.

HAVER zonder handel.

BOEKWEIT *f* 5 lager: 123 ℔ Amersf. *f* 195.

KOOLZAAD: Westh., Vriesch en Waard en Groet 50½ P. vl.; op 9 vaten Olie te leveren: in Oct. eerstk. 55 P. vl.; in April eerstk. 57½ P. vl.

RAAPOLIE: op 6/w. *f* 32¼; Vlieg. *f* 31¼; 1 Sept. eerstk. *f* 31⅞; 1 Oct. eerstk. *f* 32; 1 Nov. eerstk. *f* 32⅛; 1 Dec. eerstk. *f* 32⅛; 1 Mei eerstk. *f* 33[illegible].

LIJNOLIE: op 6/w. *f* 34; Vlieg. *f* 33.

HENNEPOLIE: op 6/w. *f* 36½.

RAAPKOEKEN, per 1040 st., *f* 56 à 60. — LIJNKOEKEN, per 104 st., *f* 7½ à 10½.

MARKTPRIJZEN DER STAD BREDA.

[illegible]

Het Nederl. mudde [illegible]	van *f* [illegible]	tot *f* 7,90.
Het dito dito Rogge (Oude)	» 0,00	» » 5,40.
Het dito dito Rogge (Nieuwe)	» 4,90	» » 5,30.
Het dito dito Boekweit op wigt (70 Ned. Pond.)	» 0,00	» » 6,40.
Het dito dito Boekweit	» 0,00	» » 6,10.
Een grof Tarwe-brood, van een pond Nederl.		» 0,18.
Een lucht Tarwe-brood, van zeven oncen vijf lood Nederl.		» 0,16.
Een Fransch- of Witte-brood, van een pond Nederl.		» 0,25.
Een Rogge-brood, van 3 pond Nederl.		» 0,25.
Een Nederl. pond Tarwe-meel		» 0,32.
Een dito pond grof Tarwe-meel		» 0,16.
Een dito pond Boter		» 0,73.
Zand-Aardappelen (Vat of Mudde)	*f* 0,00	tot *f* 2,80
Het 1000 Eiken Telhout		» 2,85.
Het 1000 Doof Hout		» 2,30.
De [illegible] Spaanders		» 2,88.
De [illegible] Struiken		» 2,80.
De 100 Mutsaard		» 3,50.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (26 *Augustus*) was de fondsnotering: Ned. 2½ pCt. 58$^{11}/_{16}$, $^{13}/_{16}$, $^{11}/_{16}$; 3 pCt. 69⅜, ½; 4 pCt. 90$^{11}/_{16}$; O. Ind. Leening 4 pCt. 89½; Amort.-Syndik. 3½ pCt. 90; Belgie 2½ pCt. 48$^{11}/_{16}$, ¾; Fr. Oblig. 3 pCt. 53⅜, ½; Spanje Ardoins 15$^{7}/_{16}$, ½; dito van 510 P. st. 15½, $^{9}/_{16}$, ½; dito Onbep. St. 15$^{7}/_{16}$; 3 pCt. Binnenl. 35¾, $^{9}/_{16}$, ½; Coup. Ardoins 8¼, $^{7}/_{16}$; Passive 5¾; Fr. Uitgest. 5¾, $^{13}/_{16}$; Portug. te Londen 5 pCt. 34$^{7}/_{16}$, ½; 4 pCt. 33$^{13}/_{16}$, ⅞; Rusland 5 pCt. 106⅜, ⅞; dito 1828—29 106¼, ⅜; Certif. 1831—33 95; dito 4½ pCt. 100$^{1}/_{16}$, ⅛; 4 pCt. bij *Hope* 89⅜, ½; Id. bij *Stieglitz* 89¼; Inschrijv. in Assign. 6 pCt. 66⅞; Polen Certif. 79⅝; Oostenrijk Metall. 5 pCt. 77¾, ⅞; 2½ pCt. 39⅛; Nieuwe 2½ pCt. 40⅛, ¼; Nieuwe 5 pCt. 81$^{15}/_{16}$, 82⅛, $^{1}/_{16}$.

Advertentiën.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.